

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dactiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foie bisericească-politică.**Anul XVI.****Blaj, 9 Iunie 1906.****Numărul 24.**

Din parlament.

Dat ne-a fost ca să ne convingem zi de zi, că deputații, pe cari însuflețirea caldă și curată a poporului nostru, i-a trimis în casa țării, își înțeleg pe deplin chemarea lor de a lupta și de a arăta, că sunt în țara aceasta mașteră nouă milioane de oameni, cari nu să bucură de nici un favor al legii, ci calcându-se lege sunt tractați ca niște parveniți.

Adevăruri crude și dureroase pentru stăpânii zilei le-au spus deputații nostri, cu o energie impunătoare și cu o însuflețire vrednică de cauza, în serviciul căreia stau, au apărut nu numai interesele naționalităților din țară, ci a întregului popor sărac și asuprit, dovedind că partidul naționalităților din parlamentul ungar este unicul, care luptă cu toată hotărârea pentru bunăstarea și fericirea tuturor popoarelor din această țară.

Sedința parlamentului, ținută în 5 crt. a fost cât să poate de măreață și plină de momente înălțătoare. Este o priveliște stranie, văzând cum reprezentanții poporului român să luptă în marea de străini pentru drepturile și cinstea poporului românesc. Sar în luptă ca leii, disconsiderând toată furia contrarilor, cari nu mai pot de năcaz, văzând că nu mai pot îmbăta lumea cu apă rece și nu mai pot seduce lumea cu frazele lor goale.

Îndată la începutul ședinței a răspuns deputatul *Aurel Vlad* ministrului president *Wekerle*, la vorbirea ce a ținut-o în chestiunea naționalităților, nimicind cu argumente neresturnabile, afirmările fără temei ale ministrului president.

Dr. A. Vlad își începe discursul, că nici vorbirea de Sâmbătă a ministrului președ. n'a putut să facă să dispară neîncrederea naționalităților. Oratorul să provoacă la toate parlamentele din Europa, unde sunt recunoscute minoritățile opoziționiste, numai parlamentul ungar este care nu vrea să recunoască pe trimișii alor 70,000 alegători. Guvernul nu servește interese generale, ci ținde numai la stăpânirea de clase, având de ținta ideea de stat național magiar. În aceasta țintă și

în aceasta politică naționalitățile văd desconsiderarea și asuprirea lor. N'are încredere în guvern și nu votează indemnitatea.

La chestiunea militară a vorbit deputatul Ighiului *Dr. A. Vajda*, arătând purtarea nevrednică a coaliției față de români. Răspunzând vestitul baron *Bánffy* celor spuse de dl *Vajda*, repetind tiradele șoviniste bine cunoscute și preamărindu-și sistemul său absolutistic, numit „sistem *Bánffy*”.

Un interesant episod s'a întâmplat, când la cuvintele lui *Bánffy*: tot omul are lipsă de stat național magiar a observat *Dr. A. Vlad*: Noi n'avem! Întreaga casa s'a sculat vociferând și strigând: Ieși afară! Ieși de aci! Du-te în România!

Dl *dr. Vajda* a luat din nou cuvântul, a reflectat baronului *Bánffy*, secerând un rar succes parlamentar prin oratoria sa și puternicia argumentelor, de cari s'a folosit, făcând și propunerea ca serviciul militar de trei ani să se reducă la doi ani, care însă de sine înțeles, coaliția a respins-o.

Baronul *Bánffy* — zice *dr. Vajda* — îți face impresia, că ar voi să-și repare popularitatea hâbuită pe pelea naționalităților. *Br. Bánffy* a executat principiul „sdrobește-l” pe toată linia, împedcând executarea legii de naționalitate până și în comune Văd că și astăzi prin aceasta vrea să dureze temelia statului național magiar. Șubredă temelie!

Cu apucăturile sale *br. Bánffy* n'a provocat decât ură, iar cu principiul „sdrobește-l” va potența și mai mult aceasta ură, așa că baionetele gendarmilor și armata de honvezi va fi neputincioasă. (Mare șgomot. Voci: ameninți?) Nu ameninți O. Cameră. Am însă datoria să spun, ceea ce simt. Ași fi un lași și hipocrit, dacă așa retăcea sentimentele mele, iar viitorul m'ar da de minciună. Sunt de părere să-mi spun sincer convingerile. (Șgomot. Voci: dar nu contra statului).

În aristocrația DV tre din Ardeal e mult sânge românesc, în cea din Ungaria de nord, mult sânge slovac, în cea de sud este sânge sârbesc, și în toată aristocrația DVoastre e mult sânge german. Dacă s'ar putea analiza sângele, nu știu câte

procente de sânge curat magiar s'ar găsi....

Oratorul mai vorbind despre socialism, închia astfel:

„Un lucru mai vreau să constat. Mulți dintre prietini mei îl cunosc, de ce să nu spun în fața țării, ceea ce pareă compromițător și în anumite casuri genant pentru On. antevorbitor, tot așa cum m'a compromiș și genat și pe mine în trecutul meu politic. Multe lucruri să pot renega în viața publică, legăturile de sânge însă nu să pot renega.

„Eu sum român descendent dintr'o familie românească de opinări, dar împrejurările au adus cu sine, că în linie ascendentă am câte-va picături din acel sânge al *Gyarfașeștilor*, din care sânge foarte mult curge în vinele lui *Bánffy*. Iată mă sum aci ca un semn de exclamație viu și ca negația celui principiu „sdrobește-l”, pe care îl profesează *Bánffy*. Sum din comitatul lui și nu pot renega pe *Gyarfașești*, dară eu zic sum român și îmi cresc copiii ca să fie români, hotărit a lupta pentru binele și prosperarea națiunii mele până la ultima resuflare. Puteți să faceți ce vreți, puteți să mă spânzurați, să mă omoriți (mare șgomot) trebuie să spun însă, că iată aci a adus țara *Bánffy* cu politica lui, încât azi nu mai ținem cont nici de viața noastră, când ne angajăm la lupta cea mare.

„Dacă vreți, să obțineți astfel de rezultate, n'aveți, decât să urmați politica lui *Bánffy*, și vom vedea la ce sfârșit vom ajunge. Am zis.”

Tot în aceasta ședință a luat cuvântul dep. *Vințului-de-jos* dl *dr. Iuliu Maniu*, cu scopul de a apăra poporul de șicanările împreunate cu incassarea restanțelor de dări.

On. Casă! Sunt cunoscute acelea greutăți, cu cari să luptă bietul popor, când e vorbă să plătească dările și în deosebi trebuie să vă fie cunoscute acelea năcazuri, cari sunt împreunate cu incassarea restanțelor de dări.

În cunoștința acestor greutăți propune dl ministru de finanțe și dl referent, ca în privința acestor restanțe să i-să facă unele ușurări. Dar eu ușurările propuse de dl ministru nu le țin de îndestulitoare, Nu le țin de îndestulitoare întâiu, pentru-că acelea ușurări să referesc

numai la dările directe, până când eu cred, că acelea ușurări, înlesniri, trebuie să se facă poporului, nu numai pentru dările directe, ci și pentru competențele erariale.

Al doilea motiv pentru ce nu le află acelea înlesniri de îndestuitoare este, că după părerea mea aceste înlesniri sunt prea mici și de durată prea scurtă.

Prea mici sunt acestea înlesniri îndeosebi pentru aceea, pentru că mulți dintre popor nu sunt datori numai cu restanța de dare de pe cei din urmă doi ani, ci de pe mai mulți ani trecuți și așa natural dacă noi vom lăsa mână liberă executorilor de dare, ei vor scoate de pe popor deodată toată restanța de dare. În chipul acesta vom expune pre poporul nostru năcăjit la cele mai mari șicanări și supărări. Onor. Casă! Binevoii a lua în considerare, că poporul nostru ca să facă bani și să plătească darea, trebuie să-și vândă bucatele și vituțele. Acum bine să luați samă că dacă veți trimite executorii de dare pe sate pentru a scoate restanțe de dări poporul va fi silit ca să-și prăpădească bucatele și vitele din jug și astfel nu numai că va suferi atunci, când va plăti darea, ci l' veți face bun de nimica și îi veți face imposibil să-și poarte economia. Adevărat, că în proiectul dlui ministru se dă oare-careva modru ca poporul să nu ajungă în astfel de năcazuri. Dar cum? Așa, că poate cere în înțelesul proiectului dlui ministru ca să i-se ierte plățirea în rate mai lungi a restanțelor de dare.

Dar eu așa cred, că dacă odată ne dăm samă cu aceea, că poporul nu va putea plăti în timp așa scurt restanțele, atunci să nu mai umblăm a' l' trimite să-și facă instanții ci să-i dăm noi drept cu puterea legii ca să poată plăti restanțele în timp mai îndelungat, pentru că acea bunăvoință care o avem noi pentru popor nu o au pentru el și aceia diredători de pe sate cu cari are poporul de a face. Noi cari cunoaștem acelea greutăți și acelea șicanări la care e expus poporul atunci când trebuie să-și facă vre-o rugare pentru ca să-și apere drepturile înaintea diredătorilor, știm prea bine, că acelea drepturi numai pe hârtie stau. Lucrul să întâmplă cam așa, că țaranul merge la notar ca să-i facă rugarea și după-ce și-a pierdut vremea căutându-l pe notar în vreo câteva rânduri, notariul de regulă îl scoate afară din casă, iar și dacă nu-l scoate — lucru mai rar — cere plată pentru rugare deși fi pus în lege, că nu-i iertat să iee plată și că nu trebuie timbru. Îl năcăjește pe bietul popor în toată forma așa încât acesta pe urmă n'are ce face ci ca să se scape de șicanări, își vinde biată ce are numai să poată scăpa de dare.

Eu cu toată încrederea rog on. Casă și guvernul, că luând bine în samă acestea și în scopul că să așezăm și noi interesele poporului și să nu-l espunem la șicanările oficialilor mai mici, cari încă sunt mai răi, ca cei mari, să nu primească proiectul dlui ministru, ci să primească modificarea următoare, care o propun eu!

„Restanțele de dare și de procent din anii 1905 și 1906 la aceea, a căror dare anuală nu-i mai multă, de cât 200 cor. să se încasseze în 3 ani în rate de jumătate de an fără camătă de întârziere.“

Coaliția a respins și aceasta propunere, dar totuși ea a avut rezultatul, că ministrul president Wekerle a promis că va da ordin strict, că notarii și executorii de dare să eșecuteze aceasta lege, cât să poate de cu cruțare.

Astfel a decurs această zi atât de frumoasă pentru noi.

Fondul viduo-orfanal și al preoților deficienți în dieceza Orădană.

(Continuare.)

Provedința ni-a trimis un bărbat, care trebuia să vină între noi spre evitarea catastrofei, ce era să derime fondul viduo-orfanal. Unde lipsa e mai mare, acolo e mai aproape ajutorul lui Dumnezeu. Acest fond în anul 1880 învial și spălat la grațioasa dispușetune a nemuritorului marele Archiereu Pavel, mentorul văduvelor și orfanilor, era în cifre: 272.645 cor. 33 fl. Azi vrednicul urmaș al marelui Pavel, Părintele nostru grațios promisiunea sa îndelungată — făcută la instalarea sa în termini bărbătești și cu emfază despre conservarea instituțiilor diecezane, inspirând și încurajându-ne — o împlinește prin Cercularul către Clerul întreg diecezan sub Nr. 318—1906. față de fondul viduo-orfanal, punând la ordinea zilei grava chestiune a îmbunătățirii sortii văduvelor și orfanilor, după vorbele lui Sirach: Nu lăsa fără mângâiere pe

FEUILLETON.

Ivan Bender.

— Povestire după V. Vondermühl. —

(Continuare.)

II.

Luna își topia razele în trandafirul amurgului de vară; pe drum se înegriau ușor umbrele pomilor de pe de margini. Ivan mergea, mergea întruna, privind din când în când cu multă băgare de samă, la salba de mărgăritar. Drumul era pustiu; nimeni, afară de el, nu se zăria pe toată întinderea.

O nespunsă plăcere, un mare dor și viață îi umplu pieptul. În resuflări adânc-sorbite aerul recoros al serii și cu fața strălucitoare de bucurie admira priveliștile, ce i-se desfășurau înaintea ochilor. Părea, că i-se schimbaseră întreaga firea.

— Sunt anumite clipe în viața fiecărui om, cari negreșit trebuiesc folosite. Așa își aducea Ivan aminte că cetise ori auzise undeva. Dacă nu folosești clipele acestea, rămâi pe veci un vai de tine. — O atare clipă fusese pentru el astăzi... De ce ar fi lăsat, să piară salba în mâinile unei femei ce nu-i știa prețul? — Și apoi cine-l împedea să deie și femeii o parte din prețul salbei, dacă o putea vinde destul de scump? Și așa era chiar și hotărât să facă...

Astfel cercând să-și împace conștiința, ajunse în sat. În unica ospătărie, ce se afla, cerș sălaş pentru noapte. Cu multă grijă așeză sub perină lăcrița, în care pusesese salba.

Dar odihna dorită nu putu s'o guste numai decât; abia după o lungă veghere, așipi. Dar uici somnul nu-i aduse odihnă, căci noaptea întreagă s'a svârcolit în visuri, cari numai dulci și dezmiertătoare nu erau.

Se deșteptă înainte de răsărirea soarelui. Primul gând i-a fost la salbă: era la locul ei, și aceasta îl mai liniști. Gândul, cum și unde va afla cumpărător era acum unica-i grijă.

Câteva zile după aceasta, Ivan străbătea, cu pași grăbiți, stradele Varșoviei. Înaintea bolții unni anticar se opri și sună clopoțelul. Sună și a doua oară, dar nu se arătă nime. Atunci deschise și merse de-a dreptul în etaj; părea a fi cunoscut cu împrejurările casei. Se opri înaintea unei uși; bătă și intră. Un tinăr sedea resturnat pe o sofă de piele, cufundat în lectura jurnalelor. Nori de fum îi înconjurau capul ca o negură.

Ivan salută. Încă de două ori trebui să mai reștească aceleași cuvinte, până ce în fine anticariul lăsând jurnalele în jos, se ridică puțin, frecându-și mâinile și întrebă:

„Ce po-teșu?“ — apoi împingând pe frunte ochii mari, cu sticla rotundă. — „A. Dta ești. Ivane? Ei, ce aduci?“

„Șun că dai prețuri bune pentru lucruri vechi“ — răspunse bocceangiu, „și ceea ce-ți aduc eu, e într-adevăr un lucru rar.“

Zicând acestea, scoase din buzunarul larg al căstanului lăcrița cu salba și deschizându-o, o întinse anticariului.

Acesta privi mărgeanul salbei și repede apoi fața bocceangiuului; se pricepea de minune la ambele, și lucrul din urmă era foarte de interes pentru mărimea ofertului, ce avea să facă.

Dar bocceangiuul nu se mișcă și făcea o mutră, din care Dimitri nimica nu putea ceti. Se apropie de fereastă, privind mai cu luare aminte mărgăritarul. Privirile lui se opriră din nou pline de nelineredere asupra bocceangiuului. De unde putea să aibă omul un așa odor? Dimitri își și deschise buzele să întrebe, — dar vorba nu-i eși din gură. Ce ar fi și folosit o așa întrebare? Ar fi spus doară Ivan adevărul, dacă nu ajunsese în mâna lui pe cale cinstită? De ce să mai întrebe dar?

Și, credincios principiului său, care în atari cazuri îi spunea: „nu te atinge“, se întoarse spre bocceangiu.

„Ivane!“ zise el după un restimp de cugetare, — „să-ți spun o vorbă. Mărgăritarul salbei e mărgean, de frumuseța căruia rar am mai putut vedea oarecând. Prețul lor e atât de mare, încât cu întreaga mea avere nu ți-l-aș putea plăti.“

Ivan asculta aiurit; nu mai știa pe ce înme e. Mănile-i tremurau când îi dadu Dimitri lăcrița, și mărgelele îi jucau înaintea ochilor.

„Nici juvaergii cei mai bogați din Moscova“, continua anticariul — „n'ar fi în stare să-ți plătească salba, pe cât e vrednică; iar dacă ai vrea să vinzi bucată de bucată mărgăritarele, le-ai strica tot orețul.“

cei ce plâng, ci întristează-te cu cei întristați. La auzul suspinelor sfâșietoare de inimă ale văduvelor preotese și orfanilor, în cea mai deplorabilă condiție, aflându-se dintre toate clasele sociale, mult ne-am sbuciumat și pe cale ziaristică, de-a scoate oare-și-cum la cale ștergerea lacrimilor amare. Veleitățile multe și mari a Clerului diecezan în genere sunt cunoscute și tot odată caracteristice. Apucă și în dreapta și în stânga, numai pe sine nu să numără. Marea, băută de vânturi și viscoale, murmură; mișcându-se, sparge valurile ridicate la înălțimea munților — și pofteste jertfa. Noi vom fi jertfa și se va alina marea. Mulți vânează într'un mod egoistic — după iluziuni. *E numai un viciu: Egoismul și e numai o virtute: Lăpdarea de sine.* Am voi să avem fructe dulci, până n'am sădit pomii. Sădirea acestui pom pofteste jertfele noastre — *viribus unitis* — dela mic și mare.

Fondul viduo-orfanal în germine pe baza organizării diecezelor. În vigoarea mai multor Resoluțiuni preînalte pentru înființarea și augmentarea lui s'a destinat permanent și statutar: venitele intercalate ale domeniului episcopesc. În timpul vacanțelor scaunului episcopesc — prebendele canonicali intercalare — percentul de 10. al prebendelor canonicali în terțialitate și percentele provențelor tuturor oficiilor și beneficiilor diecezane. Solicitarea și îmbrățișarea astfel a fondului, arată în mod eclatant, ba ne îndeamnă și însufletește la împlinirea datorințelor: ca lacrimile văduvelor și orfanilor noștri, fiind prea amare, sunt de a se șterge de noi înșine. *Sădit deci este pomul. Drept că nu rodește de ajuns din lipsa nutrețului și a cultivării. Nutrețul va fi iubirea noastră, iară garanța cultivării ne este grațiosul Părinte, grijitorul patrimoniul săracilor.*

Chestia fondului viduo-orfanal și al preoților deficienți în toată importanța sa este pusă la ordinea zilei. Proiectul oficios dat spre desbatere în conferințele districtuale nu îndestulește lipsele. Comoara e mică, lacrimile multe, o mare întreagă și penzimea — numai un picur în ea. Considerând intențiunea Clerului diecezan, — a sta de meazăzi nu putem, de mult trecerăm peste 12 oare — consenzul e: *ce am întârziat și întrelăsat, să suplinim și în vreme, și în muncă și în jertfe cu ajutorul bunului Dumnezeu.* Rana e mare, durerile usturătoare periculum în mora.

Districtul de Lunca la deliberatul său asupra proiectului oficios, a făcut și un proiect benevol, elaborat pe bază de comput real matematic, amăsurat recerincțelor lipsurilor pentru văduvele, orfanii și deficienții diecezei.

Izvoarele percepțiunilor fondului viduo-orfanal și al deficienților preoți:

I. Capitalul fondului viduo-orfanal: 400 813 cor. 21 fil. cu cel al fondului deficienților 113 408 cor. la oaltă face 514 221 cor. 21 fil. ce cu 6% rodește 30 853 cor la an.

II. Simboalele după a mea părere, să fie solvite de preoți, ca și până acum, după clasificarea parohiilor, spre conservarea și ilustrarea statului ante quo: de altă parte pentru asigurarea sprijinului fondurilor, considerându-se de bază beneficiile și nu persoanele. Adecă parohia de clasa I. cu un venit de 3000 cor., — parohia de clasa II. cu 2000 cor., — parohia de clasa III. cu 1200 cor., — capeianatele cu 600 cor., pe lângă 6% vor rezulta: 16980 cor. După întregirea la 1600 cor. la cei de clasa III. vor crește simboalele anuale cu 3360 cor. (16 980 + 3360) = 20340 cor.

III. Din taxe matrimoniale, fondul religionar — lăsamânt — intercalare: 1000 cor.

IV. Din fondul auxiliar Păvelian după nealienabila natură a menirei sale 4000 cor.

V. Comunele respective din bugetele bisericilor după clasificarea parohiilor: parohia de clasa I. = 40 cor., — parohia de clasa II. = 80 cor., — parohia de clasa III. = 20 cor. și clasa IV. = 10 cor. — vor augmenta fondul anual cu 4460 cor. Aceasta dorință, mai mult pretenziune și fără comentariu va înțelege fie-carele om cu inimă. Statutele penzionărilor întreprinse de stat, clasele oficianților și alte confesiuni într'un mod nedispusabil ne îndreptătesc. Și ceea-ce este drept la preoți, aceea la comunele bisericești este datorință.

Din percepțiunea susmenită anuală: 60 653 cor. de vom subtrage speșele fondurilor de prezinte: 27 255 cor. — ne rămân 33 398 cor.

Erogațiunile proiectului benevole:

I. 54 văduve după anii de servițiu a soțului cu o penziune anuală de 30 000 cor. Anume 5 văduve cu servițiu de 50 ani, à 800 cor. = 4000 cor. — 10 văduve cu servițiu de 40 ani, à 700 cor. = 7000 cor. — 13 văduve cu servițiu de 30 ani, à 600 cor. = 7800 cor. — 14 văduve cu 20 ani, à 500 cor. = 7000 cor. — 6 vād. cu 10 ani, à 400 cor. = 2400 cor. — 6 văduve și mai jos de 10 ani, à 300 cor. = 1800 cor.

II. 120 orfani cu 10 000 cor. pe an. Anume: 60 minoreni orfani cu mamă penzionată à 50 cor. = 3000 cor. — 10 min. orf. cu mamă fără penziune à 100 cor. = 1000 cor. — 20 min. orf. de ambii părinți à 150 cor. = 3000 cor. — 12 maioreni orfani cu mamă penzionată à 50 cor. =

Ivan abia se mai putea ține pe picioare. Ca o poveste din „O mie una de nopți“ îi sunau în urechi vorbele anticariului.

„Dar la urma urmelor trebuie să o vând cuiva“ — zise el în fine, dând din umeri. „Doară n'o să mi-o pun eu la grumazi!“

Anticarul se mai resgândi puțin. „Dacă chiar e vorba să-ți dau un sfat, — apoi ascultă, Ivane! Du-te cu salba la Curtea împărătească și și stăruește să ajungă chiar în mâinile țarevnei. Singur Petersburgul e în stare să o rescumpere.“

Îngânând, între închinăciuni, câteva vorbe de multămită, Ivan își luă bățul și eși. În curând străbătea iarăș stradele Varșoviei, pășind visător înainte.

III.

Trecuseră de atunci câte-va luni, și albul iernii stăpâna acum întinderile Rusiei.

În o sație ușoară, trasă de trei cai, trecea Ivan Bender, îmboldorit în un cojoc lung, negru, pe drumul, ce duce dela Gacina spre cetatea împărătească a Petersburgului. O poruncă împărătească avea Ivan în buzunar, care îi deschidea porțile Peterhofului, porțile palatului. Umblase mult și așteptase mult după ea, dar în urmă totuși! Avea slobozenie de a duce și a preda el însuși, țarevnei salba de mărgăritar.

În tinută umilă, zmerit, stătea el acum în fața împărătesei, iar împrejurul lui juvaergii cei mai de frunte ai orașului, chemați anume de țarevna.

Cercarea mărgăritarelor începuse, dar abia ținu câte-va minute. Prea era curat

mărgeanul, ca specialiștii să nu se poată convinge despre aceasta deja la prima privire. După o scurtă sfatuire apuseră prețul; se declarară unanım pentru 675.000 de Ruble.

Țarevna răpită de mărimea și strălucirea mărgăritarelor, dădu poruncă unui oficial în uniformă strălucitoare, să plătească lui Ivan numai decât suma hotărâtă.

Ivan nu era slab de fire, dar vorbele, cari îi sunară în urechi ca o poveste fantastică, îl ametiră. Ochii, cari mai înainte cu stăta smerenie erau plecați spre pământ, i-se deschiseră mari, tot mai mari; și deodată și-i închise iarăș pentru a-și putea da samă despre mărimea sumei. Nu știa, de-i vis, ori aievea?

„Urmează-mi, te rog“, îi zise cassierul, oficialul cel în uniformă aurită, cu fața rotundă, fără barbă. Și după ce-l purta pe Ivan prin multe coridoare, la dreapta și la stânga, în urmă deschise în fund ușa la o chilie mică, umbroasă, cu puțină mobiliatură. Aci luă o coală de hârtie, ce purta în tipar mare insigniile împărătești, scrise în grabă câte-va șire și o dădu lui Ivan s'o subscrie. Mâna lui Ivan tremura, abia își puth iscali numele.

„Vei mai aștepta puțin“, zise cassierul, „până ce o duc Majestății Sale spre subscriere; după aceasta vei putea ridica banii numai decât dela cassa Curții. Până atunci, dacă poștești ceva, mâncare ori beaură, poruncește numai și-ți vor aduce îndată.“

Ivan, care în mersul grabnic al lucrurilor, nu putea încă înțelege bine cele ce se petreceau în jurul său, dădea numai afirmativ din cap. — În vreme ce oficialul se depărta zimbând mișelește.

Trecut-au ceasuri lungi de așteptare, dar oficialul nu se mai reîntorcia. Minutele se perândau grele, ca de plumb, păreau eternități. Și amurgul începuse de timpuriu a-și strecura cenușa în odaia neluminată, căci norii suri învăluiseră cerul, ascunzând ori ce licărire de sus. Dealungul străzilor sufla un vânt umed, rece, care se învăluisa plângător printre coperigele caselor și peste cupolele multor biserici. Și întunerecul creștea din ce în ce mai mult.

Fiori reci începuse a furnica prin trupul lui Ivan. Dibând pe întunerec, află o lampă mică și o aprinse. La lumina slabă ce o împrăstia în întunerecul misterios al odăii, Ivan se apropie de ușă. Dar mâna-i încrămeni pe zar și fața îi îngălbeni ca ceara: ușa era încuiată.

Se trase înapoi și se așeză pe un scaun; părea amțit cu totul și nu-și mai putea da samă, de cele din împrejurul său. Ca un vârtej trecură peste el acum cele ce urmau. Căci în curând se auziră pe coridor un amestec de pași și apoi voci înfundate, înaintea ușii. Ivan aștepta fără reușfu, privind cu încordare spre ușă; aceasta se deschise — și, o fioroasă amăgire, cei ce au intrat de bună seamă n'au venit să-l scape: erau mai mulți cazaci.

Se apropiară de el și-l prinseră. Ivan, ca deșteptat dintr'un vis greu, se smunci odată desperat — dar brațe puternice îi strinseră mâinile la spate, legându-le. Ivan voi să țipe, dar nu putea: un mod mare i-se așezase în gât, și un scâlnu îi astupa gura. Înainte de ce ar fi putut scuti vre-un sunet. Se lăsă deci cu totul în voia cazacilor, cari din câte-va tăieturi de foarfeci

600 cor. — 6 maioreni orfani cu mamă fără penziune à 100 cor. = 600 cor. — 12 maioreni orfani de ambii părinți, à 150 cor. = 1800 cor.

III. 10 preoți deficienți după anii de serviciu 11-800 cor. Anume: 2 deficienți cu serviciu de 50 ani, à 1600 cor. = 3200 cor. — 2 deficienți cu 40 ani, à 1400 cor. — 2 deficienți cu 30 ani, à 1200 cor. — 2 deficienți cu 20 ani, à 1000 cor. — 1 deficient cu 10 ani, 800 cor. — 1 deficient mai puțin de 10 ani, 600 cor.

IV. Spese de administrarea fondurilor și altele 3000 cor. *Suma principală a ero-gațiilor:* 54-800 cor.

(Va urma.)

Dispută. — Jurnalul „Voce del Popolo” din Fiume publică în 12 Mai n. a. c. un articol, în care un socialist necunoscut provoacă pe cappuccinul P. Gaetana din Firenze la dispută publică asupra chestiunii sociale. Acestei invitații P. Gaetano răspunde numai decât, mergând la redacția jurnalului amintit, spre a se informa cine e adversarul său, însă fără de nici un rezultat. Ba chiar și declararea publicată în foi a P. Gaetano, că e gata ori și când a se supune la dispută, a rămas fără efect spre rușinea socialistilor. Spre a-i scoate din situația critică, se găsește în momentul din urmă un anumit Guido Marangoni, socialist, care promite să ducă la isbândă cauza socialistilor și enunță în „La Bilancia”, că are să vorbească în ziua de 15 Mai despre „Socialismul democratic și clerical”, combatând învățăturile clericalilor despre chestiunea socială în fața P. Gaetano. Ziua mult așteptată sosește și un public imens, clasa inteligentă din Fiume toată, participă la conferință, în care un serman călugăr avea să apere religia sa, principiile creștine, crezul bisericii sale. După o conferință erudită a lui Marangoni asupra expozițiunii din Milano, care durează foarte mult

și abuzează de paciința publicului îndelung răbdător. Incepe foarte târziu (bagsamă îi era frică), conferința despre tesa anunțată. Dânsa nu conține altceva, de cât erupțiuni vulcanice, contra clericalilor, pe cari îi învinuște cu mai multe crime. Între altele, că exploatează poporul ignorant, că atrag pe poporul, chiar cu forța pe partea lor, pătrunzând în casele lui, chiar și în crime, spre a-și câștiga adherenți (horrendum dictu), exploatează mai departe acele mijloace, de cari se folosesc socialistii în planurile lor, cari puncte toate le pertractează mai pe larg.

Punctul culminant al conferinței a fost esamenul său critic asupra enciclicei „Rerum Novarum” a lui Leo XIII., care zice că e dictată numai de oportunismul bisericii catolice, care a știut și știe în totdeauna să exploateze și seducă poporul.

Ne pare rău că nu putem publica contra argumentele P. Gaetano, căci foaia în Nrii, ce ne stau la dispoziție, ne spune numai rezultatul final, triumful cauzei catolice prin combaterea argumentelor adversarului. P. Gaetano profund cunoscător a chestiunii sociale, urmărește din punct în punct argumentele contrarului, dovedește chiar contrarul lor cu o logică și o putere admirabilă, citează dovezi, fapte palpabile, înaintea cărora amuțește adversarii și e silit să se declare de învins. Urmarea disputei a fost, că Marangoni i-a strâns mâna P. Gaetano, iar publicul l-a râsplătit pe acest din urmă cu aplauze, ce nu mai voiau să se sfârșească.

Așa o pătește socialismul ori și unde și ori și când, dacă e supus unui esamen mai serios și e urmărit până în consecințele sale mai depărtate. Această învățătură, care înaintea realității crude dispare și se nimicește de sine, nu e făcută pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire.

CORESPONDINȚE.

Visitație canonică.

Tr. Dârgea, Maiu n. 1906.

Esamenul școlar din tractul nostru s'au făcut în anul acesta înaintea inspectorului școlastic arhidiecezan. Presentarea blândă și simpatică a învățatului canonic Dr. Victor Szmigelski, a făcut o impresiune foarte plăcută în toate parohiile tractului.

Pe aici a fost ceva de tot rar a vedea câte un fruntaș bărbat luminat a bisericii noastre venit din centru. Pentru aceea poporul, preoțimea și dascălimea cu drag l-a așteptat să vină la ei acasă, să vorbească cu ei, să le spună un cuvânt dulce, să le deie îndrumări și invitațiuni pentru viață; să descopere defectele, și să le arete mijloacele de îndreptare.

Cu mult dor era așteptat în fiecare parohie, delegatul preabunului nostru Mitropolit și sărbătoare era petrecerea sa acolo, deși primiriile solemne au fost oprite la dorința expresă a dlui canonic.

Dsa a vizitat cu mult zel toate parohiile și celea mai mici și filiile, cercând cu deamăruntul s. biserică, vasele sacre, vestimintele, cărțile, casa, superedificatele, averea bisericească, școala, cu un cuvânt tot, ce atinge aceste două instituțiuni.

La esamenul elevilor s'a distins prin o manieră de tot fină și nobilă, mergând printre elevi, și agrăindu-i, ceea ce foarte au plăcut părinților și pruncilor.

Defecte și greșeli credem că s'au aflat destule, dar suntem convinși, că acelea se vor îndrepta în timpul cel mai scurt, căci acele au fost relevate cu o blândețe atât de nobilă, în cât am văzut că avem de a face cu un adevărat Părinte, și nu cu un Superior strict și respingător.

Roadă bună și îmbelșugată va produce aceasta visitație canonică.

Recunoștință și mulțămită prea bunului Mitropolit.

Recunoștință și mulțămită domnului canonic Dr. Victor Szmigelski, care n'a eruat timp și osteneală a veni între noi, a vorbi cu noi, a ne îndrepta și povățui.

i. s.

Încheierea anului școlar.

Rece-Cristur, 17 Maiu 1906.

Astăzi a. m. ni-s'a dat bucuria rară, de care n'a fost împărtășită aceasta comunitate bisericească, de când bătrânii noștri își aduc aminte. Și aceasta prin împrejurarea, că inspectorul școlilor populare din arhidieceză Dr. Victor Szmigelski, însoțit de cătră protopopul tractual al Dârgei, Andreiu Jovian, a luat în socoteală munca isprăvită în cursul unui an, în ogorul deșteptării, luminării și culturai dată inimilor fragede ale poporului nostru.

Moment înălțător a fost, când comisarul prudent și profund cunoscător în instrucțiune și educațiune, a deschis esamenul, când cu obiceiuita lui blândețe și suris captivator se adresă cătră copii să fie curajoși și voinici a-și da samă de cele învățate, când spuse cuvântul puternic, că voiața și dorința părintelui iubitor și păstorului bun, care guvernează dieceza, adevărat a Mitropolitului să împlinește ca venit la fața locului, să vadă rezultatul muncii, să ducă veste bună și mulțămitoare Arhierului, care poartă și ține la sufletul său dragostea fiilor sufletești.

Mulțămire se vedea de pe fața inspectorului școlar, când îmbrăcați în haine sărbătorești peste 70 școlari cu șială, dar hotărâți și mândri așteptau să fie întrebați. În curgerea esamenului bucuria inspectorului creștea și se potentă, văzând șirul lung a părinților și alți poporeni, cari intrau în sala de învățământ, să vadă rezultatul obținut în instrucțiunea copiilor.

Pe ici-colea se auză șoptindu-se: „vedeți popa nostru a știut pentru-ce a globit părinții, cari nu și-a trimis regulat copiii la școală.” De altă parte „ce ar face acum învățătorul, cu ce și-ar da samă, dacă popa ar fi lăsat după noi?” În urmă „frumos lucru și ispravă cu puțină asprime, că așa examen n'am văzut nici odată, ne face nouă cinste.” „Ce bine că ne-a găsit în rând bun trimisul Mitropolitului și nu mâncam rușine.”

Între astfel de tălcuiri își urma esamenul cursul, esaminând copiii din religia și biblie parohul, iar din celealalte studii învățătorul Iosif Pop. Când se obosen copiii, esamenul era întrerupt câte printr'o cântare, iar inspectorul prin tractarea sa

li retunseră părul și barba. Traseră apoi peste el un sac larg, patru inși îl ridicară pe umere și plecară.

Ivan vedea acum bine țesutura unui plan infernal, prin care el avea să fie cu ori ce preț delăturat. Dar în sfârșit ori și unde l-ar duce, afa-va, el totuși cât de târziu vre-o cale, ca să descopere adevărul. Aceasta era siugura dorință, ce-l ardea acum: să poată sfășia odată mreața de înșelăciune și mișelie, ce se țesuse în jurul lui.

În noaptea oarbă, prin vâjăitul viscolului, ce alerga pe stepele fără hotar, mergea Ivan într'o căruță închisă spre un țel necunoscut. Paradisul visat zăcea în ruine.

(Va urma.)

Cărți postale ilustrate,

cu vederi din Blaj.

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franco.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare).

În *clasa a IX-a* punem *influența mediilor asupra busolei*; și a mediului ori a spiritelor *asupra dinamometrilor*. Cu exemple de influențare a mediului asupra busolei ne servește Slade în producțiile făcute în prezența lui Zöllner. La început se credea că Slade n'ar fi avut influență asupra busolei, pentru că și-a fost pus mâna pe ea, fără să se fi observat ceva efect. Dar punându-și mâna a doua oară deasupra sticlei, sub carea era busola, busola a început să se miște, și încă așa de tare, ca și când s'ar fi apropiat de ea cu un magnet. Ba dacă se pune Slade la masă, și-și punea mâinile în contact cu ale vecinilor, busola de pe masă se învârtea roată, și nu se opria, până-ce nu se depărta Slade.

În ședința apoi din 14 Decembrie 1877, Zöllner s'a rugat de Slade să magnetizeze un ac de impletit. La început a refuzat, mai târziu însă s'a învoit. Acul l-au ales Zöllner cu Weber, și l-au cercat așa, că l-au apropiat de busolă; și busola a rămas nemișcată. Apoi l-a luat Slade, l-a pus pe o tăbliță, și a ținut tăblița sub masă, timp de vre-o 4 minute. Acul s'a magnetizat, dar numai la un cap, așa că acuma atrăgea bucățele de fer și ace, iar busola încă o făcea să se învârtă.¹⁾

Influența mediului, ori mai bine zis a spiritelor, asupra dinamometrului le-am văzut mai sus, la experimentele lui Lombroso cu Eusapia Paladino, când dinamometrii se ridicau dela 0 la mai multe grade, fără să pună cineva mâna pe ei.

În *clasa a X-a* fie *străbaterea unor corpuri printr'altale*. Cu exemple de felul acestora ne servesc: Zöllner și Crookes, cu medii: Slade și Home.

Zöllner a pregătit mai multe verigi de lemn, și le-a înșirat pe o sfoară. Apoi a înnodat capetele sforii, și nodul l-a sigilat. După câteva secunde, se simte un miros de arsură, și verigele cad jos, întregi. Sfoara încă a rămas întreagă întreguță și înnodată, ca mai înainte. — Tot în prezența lui Zöllner și a colegilor săi: Fechner, Weber și Hoffman, — fiind mediu Slade —, s'au întâmplat și alte fenomene: *s'au format noduri pe o sfoară*. Zöllner, a cumpărat mai multe sfouri, de câte 148 cm. lungi, și 1 mm. groase. Apoi le-a înnodat capetele: la două el, și la două Weber, și le-a sigilat pe hârtie, dar așa, ca să se vadă nodul. Slade nu era de față. Venind Slade se încep experimentele. Zöllner iea o sfoară, și-o pune după cap cu înnodătura dinainte, așa că, a avut-o totdeauna înaintea ochilor. Slade ținea cu mâna dreaptă o bucată de scândură sub marginea mesei, iar cu stânga se freca din când în când pe frunte, tânguindu-se că-l doare. Mâinile îi se vedeau amândouă. Deodată se văd pe sfoara lui Zöllner patru noduri, nestrânse. Se examinează sfoara: era întreagă întreguță, iar înnodătura și sigilul neatins. — A mai cumpărat el și două curele; le-a înnodat iarăși capetele, și le-a sigilat, apoi le-a pus pe masă, și și-a pus mâinile pe ele. Slade la rândul său și-a pus mâinile peste ale lui Zöllner. Se văzură îndată flăcări deasupra mâinilor lui Zöllner, pe când el din contră simțea răcoare. Urmează apoi trei bătăături în masă, și curelele se mișcă sub mâna lui Zöllner: fenomenul era gata. Curelele intraseră una într'alta, lăsând nodul și sigilul neatins.²⁾

Tot în prezența lui Zöllner se petrecu un fenomen de acestea, par'că și mai curios. El pregătise două scatule în 1877. Una era mai mare și rotundă; cealaltă mai mică și unghiulară. În cea mai mare puse o monetă de 5 mărci, bătută în anul 1876; în cea mai mică două monete mai mici: una de 10 fileri, din 1876; alta de 2 fileri, din 1875; apoi astupă scatulele ermetice, și le trage în hârtie. În 5 Maiu 1878 se ține o nouă ședință cu Slade, și atunci se face experimentul cu cele două scatule. Se pun scatulele pe masă: banii erau încă în ele, căci sunau. Zöllner i-a comunicat acum lui Slade, gândul, ce-l avea cu scatulele. Slade cere o tăbliță și un stil, și le ține sub masă. Se aude scrisoare. Se scoate tăblița, se cetește: mai trebuie încă un stil. Îl pun și pe acesta. Apoi Slade pune tăblița iarăși sub masă, și o ține

acolo cu mâna dreaptă. După vre-o 5 minute Slade se uită fix în cornul odăii, vede doi numeri: 5 și 1876. În momentul următor se aude căzând pe tăbliță un obiect. Se scoate tăblița; pe ea era o monetă de 5 mărci, din 1876. Prind scutula mai mare, o scutură, nu era nimica într'nsa. Slade pune din nou tăblița sub masă. Pe tăbliță se aude scrisoare, și îndată cad pe ea două obiecte. Se trage tăblița afară: era scris: 10 fileri 1876; 2 fileri 1875; iar cele două obiecte erau două monete cu aceste două inscripții. Prind scutula mai mică: ea nu era goală, suna. O desfac și află într'nsa cele două bucăți de stil, cari fuseseră mai înainte pe tăbliță.³⁾

Un fenomen de acesta s'a petrecut și în prezența lui Crookes, fiind mediu Home. Experimentele se făceau la lumină. „Am văzut“, zice Crookes,⁴⁾ „una din mâinile acelea aburoase luând o floare cu coadă lungă, ruptă numai atunci, și făcându-o să treacă pe încetul prin o crepătură neperceptibilă dela o masă mare de stejar, fără să se fi putut observa ceva strivitură, fie cu ochiul liber, fie cu microscopul, pe coada sau pe petalele floarei, cu toate că acestea erau de 10—12 ori mai groase, decât crepătura mesei. Mai mulți membri dela societatea regală, și eu, am văzut o umbră, de figură omenească, scuturând nește perdele, timp mai bine de două minute, și apoi slăbind, a dispărut. De o sută de ori am observat, că luminile așezate pe mobile, se ridicau împreună cu acestea, fără să se plece, ținându-și flacăra perpendiculară ori orizontală, după gradul de înclinațiune, ce-l luau mobilele prin aer“.

În *clasa a XI-a* punem *apariția spiritelor în formă văzută* (materializările spiritelor). Materializări de acestea particulare, adică materializări de părți din trupul omenească, am văzut mai multe în *clasa a VII-a*. Acum vorbim de materializări perfecte, când se prezintă spiritul întreg. Un spirit de acesta materializat a văzut profesorul Morselli în ședința a zecea din Genova: un trup femeiesc, carele s'a lăsat cu părul capului său pe capul lui. Alt exemplu ar fi cel de mai înainte, văzut de Crookes și de colegii săi, când o umbră de figură omenească scutura timp de două minute nește perdele.

Dar nici unul nu e așa de limpede și așa de controlat, ca *materializarea spiritului Katie King*, văzut, pipăit și fotografat de Crookes. Mediu era Florența Cook.⁵⁾

Fantoama aceasta, Katie King, se arătase mai de multe ori. Crookes însă nu era convins despre realitatea ei, și despre deosebirea ei de medie. Atunci fantoama promise profesorului, că va să-i dea dovezi, că ea e deosebită de medie. Katie și-a ținut cuvântul, și s'a făcut să se vadă, că ea nu este media transfigurată. Odată, pe când fantoama era în sală, Crookes auzi văietăturile mediei, dincolo de cortină (3 Februarie 1874). În ședința din 12 Martie le-a văzut pe amândouă: media și fantoama; media era întinsă jos, dormea, și era îmbrăcată în catifea; iar fantoama sta în picioare, îmbrăcată într'un vâl alb.

(Va urma.)

¹⁾ Wissenschaft. Abhand. III., la Wolkenberg pag. 100—101.

²⁾ Franco, pag. 122.

³⁾ Florența (Florence) Cook s'a născut la 1856 în Anglia. Deja din copilărie a văzut spirite, și le-a auzit vorbele, așa spunea ea, dar părinții ei cugetau că e halucinație la mijloc. În vârstă de 14 ani a luat parte la o ședință spiritistă, la invitarea unei prietene. Aci spiritele i-au spus, că e o medie foarte bună. În ziua următoare a încercat și ea să producă fenomene spiritiste, acasă; dar spiritele au stricat două scaune; de aceea le-a dat pace. Nu i-au dat însă ele. Mai apoi a făcut cunoștință cu spiritistii Blyton și Harrison, și a luat parte la mai multe ședințe spiritiste, în cari ea era cuprinsă de catalepsă mediumistică (trance). Părinții au încredințat-o lui William Crookes, să o studieze. Atunci a devenit ea celebră prin materializările spiritelor. Deputația ei însă a fost scurtă; abia de trei ani, pentru că spiritului, care îi apărea ei, numai trei ani îi s'au fost dat, să apară. Spiritul acesta se numea: *Katie King* (fica lui John King, pe care l-am văzut la ședințele Eusapiei Paladino). Mai apoi Florența Cook s'a măritat după un căpitan de vapor, cu numele Corner. La 1876 s'a dus cu bărbatul în China; de unde s'a întors înapoi în Anglia în 1877. Puterea ei de medium însă s'a nimicit; și pe cum am văzut, au prins-o mai târziu cu înșelăciune. (Wolkenberg op. cit. pag. 105—106 în notă).

¹⁾ Wissenschaft. Abhand., la Wolkenberg pag. 99.

²⁾ Wissenschaft. Abhandlung. II., la Wolkenberg op. cit. pag. 98.

Dracul în școală,

Povestire populară, tradusă după Belandea de Augustin Paul.

(Continuare.)

7

„Vecinic același egoism! Numai predicțiile Dtale să fie menajate, paradizul Dtale crutat și apoi țărani din Schwanheim pot să lăncezască mai departe în sclăvie spirituală“.

„Aceasta este o frază goală!“ răspuse Huber. „Schwanheimenii snt oameni fericiți, ei habar n'au de aceea ce spui Dta, de sclăvia spirituală. Credința lor religioasă ti obligă la muncă, la înfrânarea patimilor josnice, la puritatea moravurilor și la supunerea legală, este aceasta sclăvie spirituală? De băta, furturi și alte prevaricațiuni și deliecte în Schwanheim nu se pomenește.“

Ce vrei să faci din viitoarea generațiune a acestei comune prin ruina sistemătică a credinței religioase? Da, executarea planului Dtale ar prefăce pe acei oameni cinstiți și harnici în niște pungăși și derbedei“.

„Falș, amicul meu!“ răspuse Dr. Lug: „Pentru păstrarea moralității și a legalității nu e nevoie de o auctoritate imaginară, supra-naturală, nu e nevoie de Dumnezeu. Ordinul nostru impune datoriile în numele libertății, a rațiunii. Francmasoneria este modelul societății moderne. De aceea formează ea oameni liberi și școli libere“.

„Iarăși fraze goale!“ afirmă milionarul iritat. „Religiunea și frica lui Dumnezeu determină pe om la înfrânarea patimilor, din contră nimicirea convingerii religioase deslănțuiește pe bestie în om. Iată adevărul! Și apoi ce fel de modele sunt cei mai mulți francmazoni, știm noi. Mai bine să tac despre faptele ascunse și obiceiurile rele ale fraților noștri de prin logi. Numai pe unul vreau să-l numesc, care este unul din reprezentanții cei mai celebri ai ordului nostru, Adriano Lemmi, pe supremul măiestru al francmasoneriei italiene. Acest Adriano Lemmi a fost condamnat pentru furt ordinar, la un an de temniță“. „Întreb acum, dacă spiritul francmasoneriei nu scutește nici chiar pe un om cult de asemenea colisiuni cu legea penală, ce putem noi aștepta dela un om incult, îndată ce frica lui Dumnezeu și convingerea religioasă nu-l mai ține în frâu?“

„Astăzi ești de nesuferit, iubitul meu amic!“ răspuse cu regret jidanul. „Cu toate acestea nu mă pot lăsa de planul, a cărui executare este o datorie pentru un francmazon“.

„Iar eu am să protestez contra Dtale în prima ședință a lojei“, replică Huber.

„Asta să nu o faci, căci ai deveni ridicol. Afară de aceasta trebuie să te fac atent să păstrezi secretul cel mai adânc asupra planului meu.“

„Să te ferești, de a lucra împotriva mea. Dta cunoști pedepsele grozave, pe cari le dictează ordinul nostru contra trădătorilor!“

Era aproape miezul nopții când s'au despărțit cei doi frați.

Huber s'a mai plimbat un timp foarte agitat în odaia sa de dormit.

„Așa? Acestea sunt așa dar scopurile gradelor superioare? Bine!... Aceasta este iubirea frățească, filantropia francmasoneriei? A lucra cu plan la ruina unei comune, a otrăvi tinerimea, a rupe inimile tineresti

dela Dumnezeu lor cel sfânt, care le impune numai ce e bun și drept. Nu, aceasta e rău, pentru aceasta nu mă poate nimeni câștiga. Ei bine, dacă lojea aprobă planul mizerabil al acestui fanatic, eu imi dau dimisia. Cele mai gustoase mâncări nu mi-ar mai plăcea la loje, când știu că asemenea mișei stau cu mine la masă...“

Încă mult timp se shuciumă onorabilitatea lui Huber împotriva drăciilor jidovești ale lui Lug, până-ce în cele din urmă încep și el a se desbrăca.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Revista Noastră“, Anul II. Nr. 5. cu următorul sumar: Odă Majestaților Lor Regelui și Reginei României de Elena Dumitrașcu. — Primul sărut (nuvelă) de Lucreția Costa. — Ași vrea (poezie) de Simca. — De dincolo de Constanța Hodoș. — Plopul de Elena Tănăsescu. — Un cântec duios (poezie) de Despina. — Solia lui Zamolxe (legendă) de A. Tălășescu. — Zi de primăvară (poezie) de Hildebr. Frolo. — Stella (poezie) de Hildebr. Frolo. — Un salut „Revistei Noastre“ de Alex. Georgescu. — Păcatul (poem) de Gh. Topârceanu. — Cugetări de Elena Voroncă. Doamna de Lia Hârșu. — Educațiunea în școlile noastre de Zoe Drăgoșescu. — Exilatul (legendă) de A. Sevastos. — Mme Récamier de Getta Miron. — Cronică literară de Ion Gorun. — Răspunsuri. — Ilustrațiuni: O. Spaethe, Regele Carol I.; N. Vermont, Dela târgul Moșilor; Gh. Petrascu, Cap de expresie; Ion Mateescu, Pădurea și Călugărița; C. Artachino, Dela Tismana.

„Sămănătorul“ Revistă Literară. Anul V. Nr. 21. cu următorul sumar: N. Iorga, Un erou modern: Henric Ibsen. — Henric Ibsen, Epigonilor (poezie). — N. Valerian, O frică. — Sub. Lt. Vulovice, Crezul Ostășesc. — G. Bogdan-Duică, Un episod din Istoria Teatrului românesc. — Octavian Florea, Primăvară (poezie). — C. Hasnaș, Sonet. — N. Iorga, Seubările dela Sibiu. — C. Ardeleanu, Furtună (poezie). — X. Cugetări. — N. Iorga, Cronică. — În supliment: Henric Ibsen (Ilustrație)

Numărul: în țară 20 bani. în străinătate 25 bani. Abonamentul: în țară 10 lei pe an. în străinătate 12 lei pe an. Redacția, Strada Buzești Nr. 42. Administrația: Str. Regală, 6 (Tipografia „Minerva“).

„Neamul Românesc“, Anul I. Nr. 4. cu următorul cuprins: Țara, guvernul și partidele față de Jubileu. Cine și ce făgăduiește țeranilor. Societăți și praznice pentru săteni, de N. Iorga. — Mizerie la sate: plăți și preturi, de V. Caraivan. — Prietini noștri Evrei. — Șezători și bătași. — Bursă și studenți. — Scrisoarea românilor din Transval. — O fericire nouă: loteria de stat. — Ce-i trebuie Dobrogei? — Care e datoria junimiștilor? — Două din multe socoteli greșite ale cărmuirii. — Traian și dl Suliotti. — Cum dorim cu toții să fie Principele Carol. — Cine trebuia să facă monumentul războiului. — Orașe mici și imprumuturi mari. — Bani găuriți și bani cu două fețe. — Sticla cu grăunțe a ziarului „Patriotul“. — Un râu care miroasă urât: Lotrul. — Scrisoarea dlui Pop de Băsești. — Cele dintâi cuvântări românești în parlamentul Ungariei. — Cine ne învață a nu iubi pe francezi. — Partidele și lucruri în Bucovina. Între Unguri și Austrieci de N. Iorga. — Ce a fost în adevăr omorul dela Grebena din Macedonia, de Macedoneanul. — Numărul 15 bani. — Abonamentul: în țară pe un an Lei 15; în străinătate Lei 17.

„Păstorul Sufletesco“ periodic de predici, Anul I. Nr. 6. cu următorul sumar: Partea I. Ziua I. de s. Rusalii, după Ioan B. Campadelli, de un preot. — A II-a zi de s. Rusalii, de Grațian Flonta, preot. — Dumineca tuturor sfinților, de George Maior, preot. — Dumineca a II-a după s. Rusalii, de I. Budișan, preot. — Dumineca a III-a după s. Rusalii, de Alimpiu Coste, preot. — Înaintea sfintei Eucharistii, Meditațiune, de S. Gocan, teolog. — Datorințele preotului de a învăța poporul în biserică și tinerimea în școală, de Ioan Bochiș, preot. — Partea II. Liturgica, sau tălcuirea ritului bisericii resăritene române, (urmare), de L. Sima, preot. — Oratoria sacră, (urmare), de Arion M. Popa, prot. — Cronică. — Posta redacțiunii. — Partea III. Publicațiuni.

„Dela țară“, primul volum al colaboratorului nostru Ioan Agârbicean, e bine apreciat de celea mai competente critice. Dl Iorga în „Sămănător“, Dr. Sextil Pușcariu în „Lucașărul“ și cronicarul dela „Revista noastră“ sunt de perfect acord în a lăuda talentul dlui Agârbicean, care promite a deveni un artist mare. Indemnăm pe toți cetitorii noștri, să grăbească a-și procura acest volum. Prețul cor. 1.20 + 10 fil. porto. Se află de vânzare la Libr. Semin. în Blaj.

Augustin Paul: Întră Someș și Prut, schițe, impresii, amintiri. Costă cor. 1.30 și se pot procura dela: Librăria Seminarială din Blaj.

Posta Administrațiunii.

Am primit și cutăm abon. dela:

Varadia pe 1905. Sânleuș pe 1905. Uroicul de Câmpie pe 1899 și 1900 până în 1-a Septembrie. Căma rom. pe 1903. Cehalul rom. pe 1905 și 1906. Odorhetu pe 1906. Mocoera pe 1894—1897. M. B. Hoșeg pe 1906. Borgo-Tiha pe 1906. Cristofel mare pe 1904. Micuș pe 1906. Revăgel pe 1906 sem. 1-im. Sătul nou de jos pe 1906. Dr. A. P. Cluj pe 1906. Crăciunelul sup. pe 1900 și 1901. Sevestreni pe 1905. Boușari de jos pe 1906. Dr. G. Tr. Bistrița pe timpul din 1/4 1897—1904. Brdășăda pe 1899. Rău pe 1904 sem. 2-lea. Primim. Binevoitori a solvi și anii 1905 și 1906. Bend pe 1906 April—Iunie. Băciu pe 1906. Bilbor pe 1906. Chimitelnic pe 1903 și 1904. Casonul mare pe 1906. Ceialalți bani i-am strâpus „Foaiete Școlastice“. Pappikó pe 1/2 1903—1/2 1906. Poptelec și Fizeș pe 1905. Dredă-Săplac pe 1900. Muntele Bășoarei pe 1906 sem. 2-le și 1907 sem. 1-im. Găloș-Petri pe 1904 și 1905. B.-Ujlak pe 1906 sem. 1-im. Căștelek pe 1906 sem. 1-im. Bedeu pe 1903. Gilad pe 1905. Begimul sășesc pe 1906 sem. 1-im. I. M. Bpesta pe 1906 sem. 1-im. Dr. A. Cs. Ibașfaldu pe April—Iunie 1906. Cioara pe April—Iunie 1906. I. L. Deva pe April—Iunie 1906. Bogata rom. pe April—Iunie 1906. P. C. Medias pe April—Iunie 1906. Casina Beiuș pe April—Iunie 1906. P. P. M. Băcău pe 1905. Vaida-Sântioana pe 1906. Csandlos pe April—Iunie 1906. Reun. lect. Năștud pe April—Iunie 1906. Căcărdu pe April—Sept. 1906. Ciula mare pe 1899. G. M. M. Beiuș pe April—Iunie 1906. Poiana (Năsăud) pe 1906. Sanișău pe 1/10 1905—1/4 1906. Kőrös-Topa pe 1902 sem. 1-im.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa

Tusă!

Cine nu să îngrijește de tusă păcătuiește contra sa.

Caramelle
de piept
ale lui Kaiser

cu 3 brazi

probate de medici și recomandate contra tusei, răcelii, guturaiului. 4512 recunoștințe dovedesc efectul minunat al acestei medicini. — Un pachet costă 20 și 40 fl. și să pot afla la farmacia Carol Schiessl — Blaj. (19) 6—82

In vara trecută, pe lângă
toată seceta mare ce a fost,
totuși în

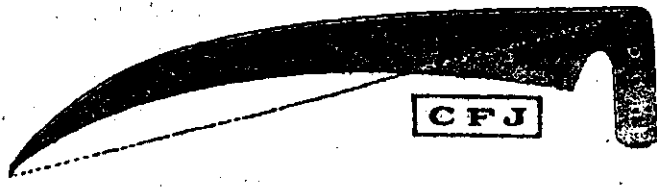
**Prima colonie
de viță de vie de pe
TÂRNAVĂ**

a căreia proprietar e FR. CASPARI,
Medias 100, Transilvania,

unica în întreaga Ungaria, vița a fost
udată zilnic cu apă în quant de 5 mi-
lioane de litre, drept aceea e sin-
gura care poate lifiera vița de vie fru-
moasă și trainică.

**Catalog ilustrat, cu diferite
epistole de recunoștință, să
trimitte gratis și franco.**
(25) 7-20

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

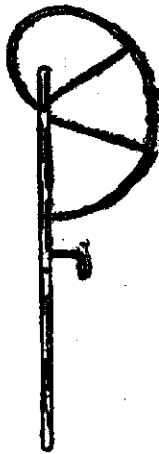
Clește de marcat   Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
oile 1 buc. C. 4-60   1 bucată C. 1-60 1-60 1-60 2- 2-

La cumpărare de 10 bucați se dă o bucată pe deasupra.

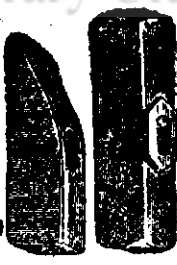
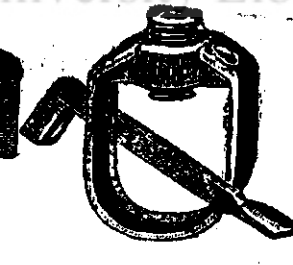
Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută
cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost
bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare incre-
dere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sport foarte tare numărul coaselor vândute. Fiindcă stau
pe punctul acela de credință, că coasele provăzute cu semnul **CFJ** încep a fi scoase din întrebuinare,
sunt decis, îndată după-ce voi fi informat, ca la coasele ce s'nt în pregătire, sâmul **CFJ** să fie
duple provăzut, în formă așezat unul sub altul. Tot
odată îmi permit a atrage atențiunea, ca la această
bătătură să se observe și sâmul pe unelte agricole.

Clește americane
pentru botul por-
cilor 1 bucată Cor.
—60. 100 inele la
ele Cor. —50 fil.

(15) 1-6.

Aceste coase, cu insigniul **CFJ** și unelte de bătut coasa, garantate, se
mai află la următoarele firme: În Agnita: Frații Gunne filială, Ioan K. Schuller;
Agârbicuin (com. Târnavei-mari): Ioan Schuller; Blaj: Oswald Schaffend; Dobârca:
Toma Bachmann; Frâna: Iosif Schuster; Făgăraș: Carol König; Avrig: Gustav
A. Reschner; Brad: Wilh. Prischak; Cristian: I. G. Connerth; Apoldul-mare:
Catarina Wolff; Cincul-mare: Daniel G. Andree; Gurarâului: Ioan Tristiu; Hașag:
Herberth Thomas; Ciznădie: Mihai Mathias, Reuniunea de Couzun; Cața: Regina
Buchholzer; Sascizd: Ioan Schlattner; Cincșor: Ioan Kauffman; Cârțișoara-sup.:
Ioan Scorobet; Streja-Cârțișoara: Ioan Stopu; Loamneș: Moritz Klein; Lanocrâm:
Mihail Simonis; Noerich: Herman Römer; Șeica-mare: Mihail Ehrmann; Mărtin:
Sam. Schmidt; Sebeșul-săs.: Ioan T. Gross; Orlat: Simeon Loloi; Poiana: Ioan
Bozdog; Richișdorf: Andreiu Nemenz; Nou-rom.: Arnold Lesman; Ocna: Avram
Savu, Stoia Ioan Precep; Săsăuz: Iuliu Kerekes; Jidvei: Ioan Orendi, Samoil
Wachsmann; Șelimber: Irimie Milea; Șeica-mică: Ioan Brandtsch; Șorogstein:
Elekes Lajos; Șona: Iosif Graei jun. & Victor; Săliște: Dum. Roșca Căpitanu;
Tilișca: Vasilie Inga.

Nicovale, forma, fig. 2 3 Ciocane, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 300 grame. 7.
1 bucată C. —96 —86 1 buc. C. —86 —90 C. I—

Nicovalele și Ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care
s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, fig. 4. 1 buc. C. —18. Tocuri de cuți, smălțuite pe diolăuntru și pe din
afară 1 buc. C. —42.

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Îndeosebi recomand: Cuțile americane 1 buc.
C. —40. Cuți de Bergamo vinete închise, cu semnul **CFJ** 1 buc. C. —80.

Greble de fer pentru coase de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obicinuite pe lemn
fig. 7. 1 buc. C. 1-30.

BIBLIOTECA UNIREI.*)

1. **Benhur** saū zilele lui Mesia, de
Levis Wallace, 2 v. 2-90
2. **M. Eminescu.** Studiū critic . . . . . —90
3. **Câte-va momente** din ince-
puturile bisericeī rom. de
C. Auner . . . . . —20
4. **Nume de familie** la românii
din Ungaria, de A. Viciū. . . . . —12
5. **Din viața** lui I. Micul de
M. Străjan . . . . . —16
6. **Albertina.** Povestire de
Dr. V. Bojor. . . . . —30
7. **Cestiuni din dreptul bis. unite**
p. I. II. 3-40
8. **Cele doue fețe** ale lumii de
Nicu . . . . . —30
9. **Ziua Deșteptării** de Aurel
Fodor . . . . . —16
10. **Cele două conștițe,** pieză
teatrală în 5 acte, trad. de
Simion Zehan . . . . . —40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10
Nrii, li primesc cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor.

Cărți de rugăciuni:

ACATISTERIUL a V. ediție
sau carte ce
cuprinde în
sine rugă-
ciuni pentru pietatea fiecărui
creștin. Revăzut și completat. —
În rugăciuni această carte e un
adevărat mărgăritar sufletesc, o
carte foarte potrivită pentru
fiecare. — Costă leg. 1 cor. +
10 fil. porto.

FLORICELE DE CÂMP,
schite ușoare. De A. C. DOMȘA
Prețul 1 coroană.

Tatăl nostru Carte de rugăciuni
împreună cu Răs-
punsurile dela s.
Liturgie, cu Troparele și
Condacele învierii și ale
sărbătorilor de peste an,
și Troparele morților. Preț-
tul 32 fileri.

ACATISTUL MIC,
sau carte ce cuprinde în sine
rugăciuni cătră Preasf. Năs-
cătoare de Dumnezeu leg. 24 fil.

A apărut:

LITURGIERIUL

Prețul unui ex. pe hârtie „prima”
crudo . . . . . 6 cor.
legat . . . . . 9 ”
Pe hârtie velină consistentă:
crudo . . . . . 5 cor.
legat . . . . . 8 ”